

Correctievoorschrift VMBO-BB

2008

tijdvak 2

economie CSE BB

Het correctievoorschrift bestaat uit:

- 1 Regels voor de beoordeling
- 2 Algemene regels
- 3 Vakspecifieke regels
- 4 Beoordelingsmodel
- 5 Inzenden scores

1 Regels voor de beoordeling

Het werk van de kandidaten wordt beoordeeld met inachtneming van de artikelen 41 en 42 van het Eindexamenbesluit v.w.o.-h.a.v.o.-m.a.v.o.-v.b.o. Voorts heeft de CEVO op grond van artikel 39 van dit Besluit de *Regeling beoordeling centraal examen* vastgesteld (CEVO-02-806 van 17 juni 2002 en bekendgemaakt in Uitleg Gele katern nr 18 van 31 juli 2002).

Voor de beoordeling zijn de volgende passages van de artikelen 41, 41a en 42 van het Eindexamenbesluit van belang:

- 1 De directeur doet het gemaakte werk met een exemplaar van de opgaven, de beoordelingsnormen en het proces-verbaal van het examen toekomen aan de examinerator. Deze kijkt het werk na en zendt het met zijn beoordeling aan de directeur. De examinerator past de beoordelingsnormen en de regels voor het toekennen van scorepunten toe die zijn gegeven door de CEVO.
- 2 De directeur doet de van de examinerator ontvangen stukken met een exemplaar van de opgaven, de beoordelingsnormen, het proces-verbaal en de regels voor het bepalen van de score onverwijld aan de gecommitteerde toekomen.
- 3 De gecommitteerde beoordeelt het werk zo spoedig mogelijk en past de beoordelingsnormen en de regels voor het bepalen van de score toe die zijn gegeven door de CEVO.

- 4 De examinerator en de gecommiteerde stellen in onderling overleg het aantal scorepunten voor het centraal examen vast.
- 5 Komen zij daarbij niet tot overeenstemming, dan wordt het aantal scorepunten bepaald op het rekenkundig gemiddelde van het door ieder van hen voorgestelde aantal scorepunten, zo nodig naar boven afgerond.

2 Algemene regels

Voor de beoordeling van het examenwerk zijn de volgende bepalingen uit de CEVO-regeling van toepassing:

- 1 De examinerator vermeldt op een lijst de namen en/of nummers van de kandidaten, het aan iedere kandidaat voor iedere vraag toegekende aantal scorepunten en het totaal aantal scorepunten van iedere kandidaat.
- 2 Voor het antwoord op een vraag worden door de examinerator en door de gecommiteerde scorepunten toegekend, in overeenstemming met het beoordelingsmodel. Scorepunten zijn de getallen 0, 1, 2, ..., n, waarbij n het maximaal te behalen aantal scorepunten voor een vraag is. Andere scorepunten die geen gehele getallen zijn, of een score minder dan 0 zijn niet geoorloofd.
- 3 Scorepunten worden toegekend met inachtneming van de volgende regels:
 - 3.1 indien een vraag volledig juist is beantwoord, wordt het maximaal te behalen aantal scorepunten toegekend;
 - 3.2 indien een vraag gedeeltelijk juist is beantwoord, wordt een deel van de te behalen scorepunten toegekend, in overeenstemming met het beoordelingsmodel;
 - 3.3 indien een antwoord op een open vraag niet in het beoordelingsmodel voorkomt en dit antwoord op grond van aantoonbare, vakinhoudelijke argumenten als juist of gedeeltelijk juist aangemerkt kan worden, moeten scorepunten worden toegekend naar analogie of in de geest van het beoordelingsmodel;
 - 3.4 indien slechts één voorbeeld, reden, uitwerking, citaat of andersoortig antwoord gevraagd wordt, wordt uitsluitend het eerstgegeven antwoord beoordeeld;
 - 3.5 indien meer dan één voorbeeld, reden, uitwerking, citaat of andersoortig antwoord gevraagd wordt, worden uitsluitend de eerstgegeven antwoorden beoordeeld, tot maximaal het gevraagde aantal;
 - 3.6 indien in een antwoord een gevraagde verklaring of uitleg of afleiding of berekening ontbreekt dan wel foutief is, worden 0 scorepunten toegekend, tenzij in het beoordelingsmodel anders is aangegeven;
 - 3.7 indien in het beoordelingsmodel verschillende mogelijkheden zijn opgenomen, gescheiden door het teken /, gelden deze mogelijkheden als verschillende formuleringen van hetzelfde antwoord of onderdeel van dat antwoord;
 - 3.8 indien in het beoordelingsmodel een gedeelte van het antwoord tussen haakjes staat, behoeft dit gedeelte niet in het antwoord van de kandidaat voor te komen.
 - 3.9 indien een kandidaat op grond van een algemeen geldende woordbetekenis, zoals bijvoorbeeld vermeld in een woordenboek, een antwoord geeft dat vakinhoudelijk onjuist is, worden aan dat antwoord geen scorepunten toegekend, of tenminste niet de scorepunten die met de vakinhoudelijke onjuistheid gemoeid zijn.

- 4 Het juiste antwoord op een meerkeuzevraag is de hoofdletter die behoort bij de juiste keuzemogelijkheid. Voor een juist antwoord op een meerkeuzevraag wordt het in het beoordelingsmodel vermelde aantal punten toegekend. Voor elk ander antwoord worden geen scorepunten toegekend. Indien meer dan één antwoord gegeven is, worden eveneens geen scorepunten toegekend.
- 5 Een fout mag in de uitwerking van een vraag maar één keer worden aangerekend, tenzij daardoor de vraag aanzienlijk vereenvoudigd wordt en/of tenzij in het beoordelingsmodel anders is vermeld.
- 6 Een zelfde fout in de beantwoording van verschillende vragen moet steeds opnieuw worden aangerekend, tenzij in het beoordelingsmodel anders is vermeld.
- 7 Indien de examinerator of de gecommiteerde meent dat in een examen of in het beoordelingsmodel bij dat examen een fout of onvolkomenheid zit, beoordeelt hij het werk van de kandidaten alsof examen en beoordelingsmodel juist zijn. Hij kan de fout of onvolkomenheid mededelen aan de CEVO. Het is niet toegestaan zelfstandig af te wijken van het beoordelingsmodel. Met een eventuele fout wordt bij de definitieve normering van het examen rekening gehouden.
- 8 Scorepunten worden toegekend op grond van het door de kandidaat gegeven antwoord op iedere vraag. Er worden geen scorepunten vooraf gegeven.
- 9 Het cijfer voor het centraal examen wordt als volgt verkregen.
Eerste en tweede corrector stellen de score voor iedere kandidaat vast. Deze score wordt meegedeeld aan de directeur.
De directeur stelt het cijfer voor het centraal examen vast op basis van de regels voor omzetting van score naar cijfer.

NB Het aangeven van de onvolkomenheden op het werk en/of het noteren van de behaalde scores bij de vraag is toegestaan, maar niet verplicht.

3 Vakspecifieke regels

Voor dit examen kunnen maximaal 43 scorepunten worden behaald.

Voor dit examen is de volgende vakspecifieke regel vastgesteld:

Voor rekenfouten worden geen punten afgetrokken.

Wanneer echter de kandidaat bij een berekening kennelijk verzuimd heeft door schatting controle op het antwoord uit te oefenen, wordt voor deze fouten één punt afgetrokken tot een maximum van twee punten voor het geheel van de open vragen.

4 Beoordelingsmodel

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

Aan het juiste antwoord op een meerkeuzevraag wordt één punt toegekend.

Mijn eerste spaarrekening

1 maximumscore 2

motief	juist	onjuist
kans op winst		x
voorzorg	x	
een speciaal doel	x	
rente	x	

Indien vier kruisjes juist	2
Indien drie kruisjes juist	1
Indien nul, één of twee kruisjes juist	0

2 C

3 A

4 maximumscore 1

Voorbeeld van een juiste verklaring:

De bank zal geld gaan verdienen aan de jongeren als deze bij de bank blijven als ze volwassen worden.

5 A

6 maximumscore 2

	juist	onjuist
De bank geeft voor deze spaarrekening een hoger rentepercentage dan andere banken.	x	
De bank zal de ondernemers een hoger rentepercentage berekenen dan andere banken.		x

per juist gezet kruisje	1
-------------------------	---

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

De spreekbeurt van Sanae

7 maximumscore 1

	juist	onjuist
Angola houdt geen geld over aan de internationale handel	x	
Een misoogst van koffie is rampzalig voor de economie van Angola.	x	

Opmerking

Alleen als beide kruisjes juist zijn gezet 1 punt toekennen.

8 C

9 maximumscore 1

Voorbeelden van een juiste maatregel (één van de volgende):

- (Meer) belasting heffen op (de uitvoer van) aardolie.
- Loonsverhoging eisen voor de arbeiders in de aardolieindustrie.
- (Meer) belasting heffen op de winst op de aardolie.

10 maximumscore 1

Voorbeeld van een juist antwoord:

Als het onderwijs verbetert, dan zal de economie verbeteren, omdat door beter onderwijs de arbeidsproductiviteit toeneemt; de economische groei zal hierdoor toenemen.

11 maximumscore 1

	juist	onjuist
De Nederlandse overheid kan Angola helpen door meer te investeren in Angola.	x	
De Nederlandse bedrijven kunnen Angola helpen door goederen te kopen uit Angola.	x	

Opmerking

Alleen als beide kruisjes juist zijn gezet 1 punt toekennen.

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

12 maximumscore 2

Voorbeeld van een juiste berekening:

opbrengst sponsorloop: $3 \times 30 \times € 1 \times 6 = € 540$

kosten 1 dag school voor 90 leerlingen: $€ 90 \times € 0,20 = € 18$

aantal schooldagen voor 90 leerlingen: $€ 540 / € 18 = 30$ schooldagen

opbrengst sponsorloop:	540
kosten 1 dag school voor 90 leerlingen:	18
aantal schooldagen voor 90 leerlingen:	30

Indien drie berekeningen juist

2

Indien twee berekeningen juist

1

Indien nul of één berekening juist

0

R&B tassen

13 maximumscore 2

Voorbeelden van een nadeel (één van de volgende):

- onzekerheid van het inkomen
- geen vaste werktijden
- risico

Voorbeeld van een voordeel (één van de volgende):

- eigen tijd indelen
- kans op hoog inkomen

per juist antwoord

1

14 A

15 B

16 maximumscore 1

Voorbeeld van een juiste verklaring:

De klanten zijn overstapt van kopen in de winkel naar kopen via internet.

17 C

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

18 maximumscore 2

Voorbeeld van een juist antwoord:

- Een goede maatregel om met de winkelverkoop door te gaan is (één van de volgende): 1
 - het beperken van de openingstijden.
 - het verlagen van de prijzen.
- Een goede maatregel om zich meer te richten op de internetverkoop is (één van de volgende): 1
 - er meer tijd aan te besteden.
 - meer reclame voor internetverkoop maken.

Spaarlampenfabriek

19 maximumscore 2

	juist	onjuist
De verplaatsing van de fabriek naar Polen was gunstig voor de aandeelhouders van Philips.	x	
De verplaatsing van de fabriek naar Polen was gunstig voor de werknemers in Polen.	x	
De verplaatsing van de fabriek naar Polen was gunstig voor de bevolking van Terneuzen.		x

- Indien drie kruisjes juist 2
- Indien twee kruisjes juist 1
- Indien één kruisje juist 0

20 maximumscore 1

Voorbeeld van een juist antwoord:

Door de hoge lonen zou de fabriek in Terneuzen op de lange termijn failliet kunnen gaan of moeten sluiten (door concurrentie uit de laagelonenlanden).

21 A

22 maximumscore 1

Voorbeeld van een juist nadeel:

Poolse bedrijven kunnen nu makkelijker concurreren met Nederlandse bedrijven. Dat is nadelig voor Nederlandse bedrijven.

23 maximumscore 1

Voorbeeld van een juist voordeel:

De afzetmogelijkheden van de Nederlandse bedrijven zijn toegenomen.

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

24 maximumscore 1

Voorbeeld van een juist argument (één van de volgende):

- Dat is goed voor de Nederlandse economie. Er kunnen problemen op de arbeidsmarkt mee worden opgelost.
- Dat is slecht voor de Nederlandse economie. Nederlanders kunnen hun baan verliezen.

De kip of het ei

25 maximumscore 1

	juist	onjuist
De totale productiekosten van biologische eieren zijn hoger dan die van gewone eieren, omdat er minder kippen per vierkante meter zijn.	x	
De totale productiekosten van biologische eieren zijn hoger dan die van gewone eieren, omdat de kippen geen krachtvoer krijgen.		x

Opmerking

Alleen als beide kruisjes juist gezet zijn een punt toekennen.

26 D

27 B

28 maximumscore 2

kosten	hoeveelheid	totaal
legkorrels	5 zakken à € 7	€ 35
graan	4 zakken à € 8	€ 32
spritbus tegen luizen	1 spuitbus à € 6	€ 6
hooi	2 balen à € 3	€ 6
totaal		€ 79

Indien vijf berekeningen juist	2
Indien vier berekeningen juist	1
Indien nul, één, twee of drie berekeningen juist	0

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

29 maximumscore 1

Voorbeeld van een juiste berekening:

Goedkoper: want $\text{€ } 110 : 624 \times 10 = \text{€ } 1,76$. In de winkel kost een doos $\text{€ } 2,25$, dus zijn de eieren van Hannie goedkoper.

Opmerking

Alleen als na goedkoper een juiste berekening is volgt, mag een scorepunt worden toegekend.

30 maximumscore 1

Voorbeeld van een argument voor een eigen zaak:

- Op die manier kan Hannie wat verdienen en kan ze haar kosten goedmaken.

Voorbeelden van een argument tegen een eigen zaak (één van de volgende):

- Om er van te kunnen leven moet Hannie wel erg veel eieren gaan verkopen. Of haar dat zal lukken is de vraag.
- Door een eigen zaak te beginnen, loopt Hannie het risico dat ze juist verlies lijdt.

Ministeps? Motorsteps!

31 B

32 B

33 maximumscore 1

Voorbeelden van een juist antwoord (één van de volgende):

- Gewone steps werden vrijwel niet gemaakt.
- Gewone steps waren niet in de mode.
- Ministeps waren in de mode.
- Voor ministeps werd veel reclame gemaakt.

34 maximumscore 1

Voorbeelden van een juiste reden (één van de volgende):

- Ze vinden ministeps niet zo belangrijk.
- Ze kopen ministeps alleen voor hun kinderen.
- Ministeps hoeven niet zo lang mee te gaan.
- Goedkope ministeps hebben soms ook een goed testresultaat.

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

35 maximumscore 1

Voorbeelden van een juiste verklaring (één van de volgende):

- De prijs van ministeps zal hierdoor stijgen, omdat het aanbod van ministeps zal dalen.
- De prijs van ministeps zal hierdoor dalen, omdat de winkeliers de ministeps in de uitverkoop doen om hun oude voorraden sneller te verkopen.
- De prijs van ministeps zal niet veranderen, omdat de winkeliers hun prijzen handhaven om evenveel winst te behalen.

Opmerking

Uitsluitend de argumentatie beoordelen. Er moet een logisch verband worden gelegd tussen de prijsverandering en de aangegeven verklaring.

36 A

5 Inzenden scores

Verwerk de scores van alle kandidaten het programma WOLF.
Zend de gegevens uiterlijk op 20 juni naar Cito.